

Právní analýza TI - Měřicí zařízení ve městě Varnsdorf

Praha, 27. března 2019 - Během prosince 2018 obdržela Transparency International – Česká republika, o.p.s. (dále jen „TI“) několik podnětů ve věci veřejné zakázky malého rozsahu na pronájem měřících zařízení ve městě Varnsdorf. Oznamovatelé zejména poukazovali na porušení zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o provozu na pozemních komunikacích“), finanční nevýhodnost uzavřené nájemní smlouvy se společností Water Solar Technology Ltd. - branch a netransparentní jednání politického vedení města Varnsdorf.

Dne 7. 8. 2017 byla vypsána [veřejná zakázka malého rozsahu](#) na nájem systémů pro měření rychlostí na pozemních komunikacích včetně příslušného software pro správu a zpracování přestupků s předpokládanou hodnotou 1.000.000,- Kč bez DPH. Do výběrového řízení se přihlášily celkem tři společnosti (Amaio Technologies a.s., Sundeck s.r.o a Water Solar Technology Ltd - branch), přičemž vybraným dodavatelem se stala společnost Water Solar Technology Ltd. - branch, s kterou byla dne 20. 9. 2017 podepsána [Smlouva o nájmu měřících zařízení](#) (dále jen „**Smlouva 1**“).

Smlouva 1 byla uzavřena na dobu určitou (24 měsíců) s ustanovením, že pokud fakturované odměny dosáhnou v souhrnu částky 1.000.000,- Kč, dojde k automatickému ukončení této Smlouvy 1. Ve schváleném rozpočtu na rok 2018 však bylo počítáno s nákladovou položkou na nájemné těchto měřících zařízení ve výši 3.000.000,- Kč. Měřicí zařízení byla spuštěna v období duben – červenec 2018 a dle zaslané faktury mělo město Varnsdorf uhradit celkovou částku 21 704 859,- Kč, přičemž je nutné zdůraznit, že se jedná o navýšení nákladů na nájemné měřících zařízení o více než 700 %. Tuto situaci řešilo město Varnsdorf na 37. zasedání zastupitelstva dne 20. 9. 2018. Následně došlo dne 28. 11. 2018 ke schválení rozpočtového opatření v celkové výši 32.000.000,- Kč, které mělo pokrýt již vyfakturované částky a nově plánované náklady plynoucí z nájmu měřících zařízení.

Jelikož v mezidobí pozbyla Smlouva 1 formálně platnosti, rozhodli se účastníci tuto skutečnost zhojit vypsáním nové veřejné zakázky v tzv. jednacím řízení bez uveřejnění ve smyslu § 63 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „**ZZVZ**“), přičemž dne 12. 9. 2018 došlo k podpisu druhé [Smlouvy o nájmu měřících zařízení](#) (dále jen „**Smlouva 2**“), která již byla uzavřena na dobu neurčitou. K finančnímu pokrytí Smlouvy 2 bylo učiněno další rozpočtové opatření, které opětovně navýšilo nákladovou položku na nájemné měřících zařízení. [Rozpočet na rok 2018](#) města Varnsdorf tedy původně počítal s náklady na nájem měřících zařízení ve výši 3.000.000,- Kč, i když veřejná zakázka malého rozsahu byla soutěžena ve výši 1.000.000,- Kč, přičemž prostřednictvím rozpočtových opatření došlo k úpravě nákladové položky na konečných 35.000.000,- Kč.

Ve skutečnosti bylo vyčerpáno 30.547.210,- Kč. V současné době probíhá nový proces zadávání veřejné zakázky na nájem systémů pro měření rychlostí na pozemních komunikacích včetně příslušného software pro správu a zpracování přestupků, a to v [nadlimitním režimu](#) s předpokládanou hodnotou 56.000.000,- Kč bez DPH.

V této kauze TI shledává problematické zejména následující oblasti:

1. **Porušení zákona o provozu na pozemních komunikacích.** Jedná se o porušení § 79a zákona o provozu na pozemních komunikacích a nerespektování ustálené soudní judikatury¹. Problematickým aspektem je totiž situace, kdy jsou měřicí zařízení instalována, nastavována a posléze udržována takovým subjektem, který je přímo hmotně zainteresován na výsledcích měření těchto zařízení. Ze Smlouvy 2 totiž vyplývá, že společnost Water Solar Technology Ltd. - branch měřicí zařízení „*instaluje, nastavuje, servisuje a poskytuje související služby*“, ale zároveň „*má nárok na částku 290,- Kč bez DPH za každé jedno měření*“ za předpokladu, že došlo k překročení povolené rychlosti.
2. **Nehospodárné nakládání s veřejnými prostředky.** Orgány veřejné správy, které hospodaří s veřejnými prostředky, mají povinnost tyto prostředky, ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, vynakládat hospodárně, účelově a efektivně. TI je toho názoru, že tato souhrnně nazývaná zásada hospodárnosti není v případě Smlouvy 2 splněna, a to z důvodu konstrukce odměny za služby, jež jsou předmětem Smlouvy 2. Jedny ze základních zásad rozpočtového práva jsou zásada reálnosti, úplnosti či pravdivosti. Za podmínek stanovených Smlouvou 2 lze předpokládat, že nebude v zásadě možné předvídat výši rozpočtových nákladů na daný pronájem z důvodu proměnlivého ustanovení Smlouvy 2 o odměně, což zapříčiní nehospodárné, neúčelové a neefektivní vynakládání veřejných prostředků. Výše zmíněnou nehospodárnost lze ilustrovat i na samotném průběhu účelového navyšování nákladové položky na nájem měřicích zařízení za rozpočtový rok 2018, kdy z původně plánovaných nákladů ve výši 3.000.000,- Kč došlo ke skutečnému čerpání 30.547.210,- Kč.
3. **Postup zadání veřejné zakázky.** I když se jedná o veřejnou zakázku malého rozsahu, existuje zde povinnost naplnit základní zásady zadávání veřejných zakázek plynoucích z § 6 ZZVZ: zásadu transparentnosti, rovného zacházení, zákaz diskriminace a zásadu přiměřenosti. V daném případě se však jeví, že rámec zadávání veřejné zakázky malého rozsahu nebyl dodržen. Přestože došlo k uzavření Smlouvy 1 s peněžitým plněním na 1.000.000,- Kč (v souladu s předpokládanou hodnotou plnění) a rozpočet na rok 2018 plánoval částku 3.000.000,- Kč, reálně bylo nakonec fakturováno celkem 21 704 859,- Kč. Pochyby také budí navazující zakázkové řízení v režimu jednacího řízení bez uveřejnění. Zejména by však TI chtěla upozornit na samotné zájemce

¹ Zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 185/2014 ze dne 17. 12. 2014: „S ohledem na skutečnost, že stacionární radary měří rychlost automaticky při průjezdu vozidel, je jejich správné nastavení stěžejní. Tím, že toto nastavení prováděl soukromý subjekt hmotně zainteresovaný na výsledcích měření, došlo k porušení § 79a odst. 1 zákona o silničním provozu. Ač je totiž měření prováděno automaticky, měřicí přístroj kompletně instaluje a nastavuje pronajímatel, tedy dle § 79a odst. 1 zákona o silničním provozu k měření nepřislušná osoba. Nic na tom nemění ani to, že umístění stacionárních radarů určila městská policie, která je také oprávněna stanovit dobu, kdy bude zařízení v provozu, a rozhoduje o nastavení tolerance zařízení“.

„Hlíkáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

původní veřejné zakázky. Společnost [Amaio Technology a.s.](#) nakonec ze zadávacího procesu odstoupila, nicméně její mateřská společnost ICZ a.s. [spolupracuje](#) se společností Water Solar Technology Ltd. - branch na vysoutěžené resp. zadané veřejné zakázce na měřicí zařízení ve městě Varnsdorf. Dalšími dvěma účastníky zadávacího řízení byla společnost [Sundeck s.r.o.](#) a [Water Solar Technology Ltd. - branch](#). Druhá zmíněná společnost se nakonec stala vybraným dodavatelem. Obě společnosti jsou však nepřímo propojeny, neboť společníkem mateřské společnosti [Water Solar Technology Ltd.](#) je společnost Optimal Trade Ltd., která je zároveň společníkem společnosti Sundeck s.r.o. Vystává zde tedy podezření, že celé výběrové řízení bylo vedeno tím způsobem, aby vyhrál jeden konkrétní subjekt.

O vážnosti celé situace svědčí i to, že se do určité míry skutečnostmi vyplývajícími z této kauzy zabývá Ministerstvo vnitra, Ústecký kraj, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, orgány činné v trestním řízení či [investigativní novináři](#)².

TI mimo jiné zaslala zastupitelstvu dne 19. 2. 2019 [otevřený dopis](#), ve kterém upozornila na problematické aspekty pronájmu měřicích zařízení ze strany společnosti Water Solar Technology Ltd. - branch. TI však neobdržela žádné zpětné vyjádření ze strany města Varnsdorf. Z výše uvedených důvodů bude TI celou situaci nadále monitorovat.

Autor: [Michal Pleskač](#), právník TI

² Dne 18. 2. 2019 byla odvysílána reportáž investigativního pořadu České televize Reportéři ČT, která se kauzou měřicích zařízení ve městě Varnsdorf zabývala.